SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA L. A. GEELHOEDA, predstavljeni 12. septembra 2006[1]

Stvarno kazalo

I – Uvod ..... I - 963

II – Odločba ..... I - 963

III – Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba ..... I - 965

IV – Postopek pred Sodiščem ..... I - 965

V – Pritožbeni razlogi pritožnice in trditve strank ..... I - 966

A – Prvi pritožbeni razlog: kršitev načela pravice do poštenega sojenja ..... I - 966

1. Sklepanje Sodišča prve stopnje ..... I - 966

2. Očitki pritožnice ..... I - 968

3. Trditve Komisije ..... I - 970

4. Presoja ..... I - 973

B – Drugi pritožbeni razlog: napačna uporaba člena 81 ES v zvezi s členom 2 Odločbe ..... I - 978

1. Sklepanje Sodišča prve stopnje ..... I - 978

2. Očitki pritožnice ..... I - 979

3. Trditve Komisije ..... I - 980

4. Presoja ..... I - 981

1 – Jezik izvirnika: nizozemščina.

C – Tretji pritožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja pri presoji naložene globe ..... I - 983

1. Upoštevni odlomki izpodbijane sodbe ..... I - 983

2. Očitki pritožnice ..... I - 984

3. Trditve Komisije ..... I - 986

4. Presoja ..... I - 987

VI – Stroški ..... I - 988

VII – Predlog ..... I - 989

I – Uvod

1. Ta zadeva se nanaša na pritožbo družbe Salzgitter Mannesmannröhren-Werke GmbH, nekdanja Mannesmannröhren-Werke AG (v nadaljevanju: Mannesmann), zoper sodbo Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 8. julija 2004 v zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji (T-44/00) [2].

2. Sodišče prve stopnje je v izpodbijani sodbi zmanjšalo znesek globe, ki je bila pritožnici naložena z Odločbo Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi [3], v nadaljevanju: Odločba), v preostalem delu pa zavrnilo ničnostno tožbo zoper to odločbo.

II – Odločba

3. V zvezi z dejanskim stanjem, ki je podlaga za Odločbo, se sklicujem na svoje sklepne predloge v združenih zadevah Sumitomo Metal Industries in Nippon Steel proti Komisiji (C-403/04 P in C-405/04 P, točke od 3 do 12).

2 – ZOdl., str. II-2223, v nadaljevanju: izpodbijana sodba.

3 – UL 2003, L 140, str. 1.

4. Izrek Odločbe se v delu, ki je pomemben za to pritožbo, glasi:

„*Člen 1*

1. Mannesmannröhren-Werke AG […] [je] kršil[a] določbe člena 81(1) Pogodbe ES s tem, da [je] na način in v obsegu, navedenima v obrazložitvi te odločbe, sodeloval[a] pri sporazumu, ki je med drugim določal spoštovanje njihovega posameznega domačega trga navojnih cevi OCTG standard in brezšivnih transportnih cevi ‚projekt'.

2. Kršitev družbe Mannesmannröhren-Werke AG je trajala od leta 1990 do leta 1995 […]

Člen 2

1. Mannesmannröhren-Werke AG […] [je] kršil[a] določbe člena 81(1) Pogodbe ES s tem, da [je] v okviru kršitve iz člena 1 sklepal[a] pogodbe, ki so povzročile razdelitev dobav gladkih cevi OCTG družbi British Steel Limited […]

2. […] Kršitev družbe Mannesmannröhren-Werke AG je trajala od 9. avgusta 1993 do 24. aprila 1997.

[…]

Člen 4

Zaradi kršitve, navedene v členu 1, so bile družbam, ki so naštete v tem členu, naložene naslednje globe:

1. Mannesmannröhren-Werke AG	13.500.000 EUR

[…]“

III – Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

5. Sedem od osmih družb, ki jim je bila naložena globa in med katerimi je bila družba Mannesmann, je med 28. februarjem in 3. aprilom 2000 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložilo tožbo zoper Odločbo.

6. Družba Mannesmann je predlagala razglasitev ničnosti Odločbe, podredno, zmanjšanje globe, ki ji je bila naložena, in naložitev plačila stroškov Komisiji Evropskih skupnosti.

7. Sodišče prve stopnje je v izpodbijani sodbi:

– razglasilo ničnost člena 1(2) Odločbe, v delu, v katerem je ugotovljeno, da se je očitana kršitev začela pred 1. januarjem 1991;

– znesek globe, naložene tožeči stranki, določilo na 12.600.000 EUR;

– v preostalem delu tožbo zavrnilo;

– vsaki stranki naložilo plačilo njenih stroškov.

IV – Postopek pred Sodiščem

8. Družba Mannesmann v pritožbi predlaga Sodišču, naj:

– razveljavi izpodbijano sodbo, v delu, v katerem je z njo zavrnjena tožba zoper Odločbo;

– Odločbo razglasi za nično;

– podredno, zmanjša globo, določeno v členu 4 Odločbe;

– zmanjša zamudne obresti, določene v členu 5 Odločbe;

– še bolj podredno, zadevo vrne Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje ob upoštevanju sodbe Sodišča;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

9. Komisija predlaga Sodišču, naj pritožbo v celoti zavrne in pritožnici naloži plačilo stroškov.

V – Pritožbeni razlogi pritožnice in trditve strank

10. Družba Mannesmann uveljavlja tri pritožbene razloge za razveljavitev izpodbijane sodbe, ki se nanašajo na kršitev načela pravice do poštenega sojenja, napačno uporabo člena 81 ES v zvezi s členom 2 Odločbe in kršitev načela enakega obravnavanja.

11. V nadaljevanju bom v tem vrstnem redu preučil pritožbene razloge, ki jih uveljavlja pritožnica.

A – *Prvi pritožbeni razlog: kršitev načela pravice do poštenega sojenja*

1. Sklepanje Sodišča prve stopnje

12. Pritožnica je na prvi stopnji izpodbijala dopustnost dokumenta, z naslovom „Delitveni ključ“, kot dokaza za kršitve člena 81 ES, ugotovljene v Odločbi. Ker Komisija ni razkrila identitete avtorja dokumenta, je treba pristnost dokumenta in njegovo dokazno moč presojati previdno.

13. Komisija bi morala vsaj pojasniti, v kakšnih okoliščinah je pridobila ta dokument, ki ga uveljavlja kot neposreden dokaz nezakonitega dejanja.

14. Ker nobena od zadevnih družb ni priznala pristnosti tega dokumenta in ker je Komisija tudi ni drugače dokazala, Komisija ni smela nanj opreti Odločbe, ki jo je sprejela zoper družbo Mannesmann. To naj bi pomenilo kršitev pravice do obrambe in upravičevalo razglasitev ničnosti Odločbe.

15. Sodišče prve stopnje je v točkah od 81 do 85 podrobno obravnavalo te trditve pritožnice zoper dopustnost dokumenta, z naslovom „Delitveni ključ“, kot dokaza:

„81 Najprej je treba navesti, da se Komisija v uvodnih izjavah izpodbijane odločbe o obstoju kršitve, ugotovljene v členu 1, v veliki meri opira na izjavo g. Verluca z dne 17. septembra 1996 […] Čeprav se Komisija v tem smislu, še posebej v uvodnih izjavah 85 in 86 izpodbijane odločbe, opira na dokument Delitveni ključ, pa je treba šteti, da ima ta v splošnem ustroju izpodbijane odločbe manjši pomen kot izjave g. Verluca.

82 Posledično je treba že na začetku zavrniti trditev družbe Mannesmann, da naj bi se Komisija pri določitvi obstoja kršitve, navedene v členu 1 izpodbijane odločbe, v glavnem oprla na ta dokument […]

83 [V tej točki Sodišče prve stopnje delno povzema točki 85 in 86 obrazložitve izpodbijane odločbe, v katerih je navedeno, kako je Komisija prišla do dokumenta, z naslovom ‚Delitveni ključ‘, in kakšna je njegova upoštevna vsebina.]

84 Glede dopustnosti dokumenta Delitveni ključ kot dokaza za kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe je najprej treba navesti, da v pravu Skupnosti prevladuje načelo proste presoje dokazov in da je edino upoštevno merilo za presojo predloženih dokazov njihova verodostojnost (sklepni predlogi sodnika B. Vesterdorfa, ki je opravljal funkcijo generalnega pravobranilca v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Sodišča prve stopnje z dne 24. oktobra 1991 v zadevi Rhône-Poulenc proti Komisiji, T-1/89, Recueil, str. II-867, II-869, II-954; v tem smislu glej tudi sodbo Sodišča z dne 23. marca 2000 v združenih zadevah Met-Trans in Sagpol, C-310/98 in C-406/98, Recueil, str. I-1797, točka 29, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 7. novembra 2002 v združenih zadevah Vela in Tecnagrind proti Komisiji, T-141/99, T-142/99, T-150/99 in T-151/99, Recueil, str. II-4547, točka 223). Lahko pa je celo nujno, da Komisija zaščiti anonimnost informatorjev (v tem smislu glej sodbo Adams proti Komisiji, […], točka 34[4]), in ji samo zaradi tega ni treba umakniti dokaza, ki ga ima.

4 – Sodba z dne 7. novembra 1985 (145/83, Recueil, str. 3539).

85 Iz tega izhaja, da čeprav se trditve družbe Mannesmann in s tem dokazna moč dokumenta Delitveni ključ lahko upoštevajo pri presoji verodostojnosti, tega ni mogoče šteti za nedopusten dokaz, ki ga je treba izločiti iz spisa."

2. Očitki pritožnice

16. Pritožnica v podporo temu pritožbenemu razlogu navaja predvsem dve trditvi:

– v točki 84 izpodbijane sodbe naj Sodišče prve stopnje ne bi pravilno razložilo upoštevne sodne prakse Sodišča in Sodišča prve stopnje; v skladu s to sodno prakso je treba pri presoji dokazov preveriti njihov izvor;

– Sodišče prve stopnje naj s tem, ko je dokument, z naslovom „Delitveni ključ", priznalo kot dokaz, ne bi upoštevalo upoštevne sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s členom 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP) o dopustnosti anonimnih prič in anonimnih dokazov.

17. Po mnenju pritožnice, ki v zvezi s tem navaja sodbo Vela in Tecnagrind proti Komisiji [5], točka 223, pravo Skupnosti zahteva, da je treba pri presoji dokazov preveriti njihov izvor.

18. Nasprotna stranka mora imeti v upravnem postopku preiskave možnost brez omejitve preveriti pristnost vsebine dokumenta in verodostojnost informatorja. V nasprotnem primeru ne bi mogla ugotoviti, ali informator govori resnico ali pa z njim manipulirajo tretje osebe, ki želijo škodovati zadevni družbi. Uporaba dokazov, katerih avtor in izvor nista znana, naj bi bila poleg tega v nasprotju z načelom pravne države, kot je potrjeno v členu 6(1) EU.

19. Temu naj ne bi nasprotovala sodba Adams proti Komisiji [6], ki jo navaja Sodišče prve stopnje in naj bi se nanašala na „anonimne" informacije, uporabljene za izvedbo preiskave, da bi se našli drugi dokazi, ki so dopustni.

5 – Navedena v točki 15.
6 – Navedena v opombi 4.

20. Iz člena 6(2) EU naj bi izhajalo, da je treba pri uporabi prava Skupnosti upoštevati temeljne pravice, potrjene z EKČP. To je poleg tega izrecno znova potrjeno z Listino Unije o temeljnih pravicah [7]. Člena 46 in 47 te listine ustrezata členu 6 EKČP in zadevnim državljanom zagotavljata pravico do poštenega sojenja.

21. Poleg tega je v členu 52(3) Listine pojasnjeno, da morajo sodišča pri njeni razlagi zagotoviti raven zaščite, ki ni nižja od ravni, zagotovljene z EKČP. Z uradnimi izjavami v zvezi s členom 52(3) je dodano, da se sklicevanje na EKČP nanaša tudi na upoštevno sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice.

22. Evropsko sodišče za človekove pravice pa je v sodni praksi večkrat določilo jasne meje za uporabo izjav anonimne tretje osebe. V skladu s to sodno prakso mora nasprotna stranka imeti možnost izpodbijati ne samo pristnost takih izjav, ampak tudi verodostojnost osebe, ki jo ščiti anonimnost. V zvezi s tem pritožnica navaja sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevah Kostovski proti Nizozemski [8], Van Mechelen proti Nizozemski [9] in Windisch proti Avstriji [10].

23. Ta sodna praksa naj bi poleg tega potrjevala, da je uporaba anonimnih izjav dopustna v preiskovalni fazi postopka, vendar pa se take izjave ne smejo uporabiti kot obremenilni dokazi za obdolženca.

24. Pri dokumentu, ki vsebuje izjavo anonimne priče, je sodna praksa v novejši sodbi Visser proti Nizozemski [11] povzeta tako: tak dokument se lahko uporabi kot dokaz samo, če (a) nasprotna stranka na nobeni stopnji postopka ni zahtevala dovoljenja za zaslišanje zadevne priče, (b) obsodba temelji predvsem na drugih dokazih, ki ne izhajajo iz anonimnih virov, ter (c) zadevno sodišče jasno navede, da je izjavo anonimne priče uporabilo preudarno in previdno.

7 – UL 2000, C 364, str. 1, v nadaljevanju: Listina.

8 – Glej Evropsko sodišče za človekove pravice, sodba z dne 20. novembra 1989 (série A št. 166).

9 – Glej Evropsko sodišče za človekove pravice, sodba z dne 23. aprila 1997 (Recueil des arrêts et décisions 1997-III).

10 – Glej Evropsko sodišče za človekove pravice, sodba z dne 27. septembra 1990 (série A št. 186).

11 – Glej Evropsko sodišče za človekove pravice, sodba z dne 14. februarja 2002 (Recueil des arrêts et décisions 2002, točka 32).

25. Sodišče prve stopnje v obravnavani zadevi teh pogojev ni izpolnilo. Pri tem ni pomembno, kakšno dokazno vrednost je pripisalo dokumentu, z naslovom „Delitveni ključ“. Poleg tega naj bi iz točk od 85 do 94 izpodbijane sodbe izhajalo, da ima ta dokument osrednje mesto pri izvedbi dokazov.

26. Pritožnica končuje z navedbo, da je Sodišče prve stopnje s tem, ko je dokument, z naslovom „Delitveni ključ“, uporabilo v njeno breme, kršilo načelo pravice do poštenega sojenja. Na podlagi tega načela se lahko pravica do obrambe omeji samo, če je ta omejitev potrebna in sorazmerna.[12] Ker Sodišče prve stopnje ni poznalo niti identitete niti razlogov anonimnega informatorja, si tudi ni moglo ustvariti mnenja o vprašanju, ali je v tem primeru ta omejitev pravice do obrambe upravičena.

3. Trditve Komisije

27. Komisija meni, da ta pritožbeni razlog ni dopusten, ker se pritožnica na kršitev EKČP in Listine prvič sklicuje na stopnji pritožbe. Na prvi stopnji naj bi pritožnica trdila samo, da če bi dokument, z naslovom „Delitveni ključ“, dopustili kot dokaz, bi to pomenilo kršitev pravice do obrambe. Pritožnica naj na prvi stopnji Komisiji nikakor ne bi mogla očitati kršitve Listine. Ta listina je bila razglašena šele 7. decembra 2000, medtem ko je bila Odločba sprejeta 8. decembra 1999.

28. V bistvu Komisija izpodbija, da bi Sodišče prve stopnje kršilo pravico do obrambe. Iz sodne prakse, ki jo navaja pritožnica,[13] nikakor ni mogoče sklepati, da se dokument ne sme uporabiti kot dokaz, če njegov avtor ni znan. V skladu s to sodno prakso je izvor dokumenta eno od različnih meril, na podlagi katerih je treba presojati njegovo dokazno vrednost.

29. Tako kot obramba mora Sodišče prve stopnje na podlagi vseh razpoložljivih informacij presoditi, ali je dokaz pristen ali ne in ali njegova vsebina pravilno ali napačno izraža dejansko stanje.

30. Gre torej za vprašanje, ali je pritožnica lahko sprejela stališče do pristnosti in zanesljivosti dokazov, ki jih je presojalo Sodišče prve stopnje, preden je to sprejelo sodbo. To

12 – V zvezi s tem se pritožnica sklicuje na sodbo z dne 11. julija 1989 v zadevi Schräder (265/87, Recueil, str. 2237, točka 21).

13 – Navedena v točki 15 in opombi 4.

je bilo podano v obravnavani zadevi, tako v postopku, ki je privedel do Odločbe Komisije, kot v postopku pred Sodiščem prve stopnje.

31. Če avtor in naslovnik dokumenta ter okoliščine, v katerih je bil sestavljen, niso znani ali jih Komisija zaradi obveznosti zaupnosti, ki ji je naložena s členom 287 ES, ne sme razkriti, to dejansko lahko vpliva na dokazno vrednost dokumenta.

32. Sodišče prve stopnje je to ustrezno upoštevalo pri presoji dokazov v izpodbijani sodbi: po eni strani v točki 86 izpodbijane sodbe ugotavlja, da ima dokument, z naslovom „Delitveni ključ“, samo omejeno dokazno vrednost, ker okoliščine, v katerih je bil sestavljen, niso znane, po drugi strani pa v točkah 87 in 94 te sodbe ugotavlja, da ima tako, omejeno, dokazno vrednost, ker vsebuje posebne informacije, ki so enake tistim iz drugih dokumentov.

33. Poleg tega sklepi, ki jih pritožnica izpeljuje iz sodbe Adams proti Komisiji [14], niso popolni. Res je, da ima Komisija na podlagi te sodbe obveznost zaupnosti, kadar informator zaprosi, da bi ostal anonimen, vendar pa ta obveznost začne veljati šele, ko namerava zadevne informacije uporabiti.

34. Komisija izpodbija, da bi Sodišče prve stopnje kršilo člen 6 EKČP ter člena 47 in 48 Listine.

35. V zvezi z Listino opozarja, da ta – še – ni pravno zavezujoča. [15] Poleg tega pravica do poštenega sojenja, kot je opredeljena v členu 47(2) Listine, nima posebnega pomena, ker na podlagi člena 52(3) področje uporabe te določbe ni širše od področja uporabe člena 6 EKČP. V tem okviru naj torej ne bi bilo nujno posebne pozornosti nameniti členu 47 Listine.

36. Čeprav EKČP ni del prava Skupnosti, [16] pravica do poštenega sojenja spada med temeljne pravice, ki so sestavni del prava

14 – Navedena v opombi 4.

15 – Sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. januarja 2003 v združenih zadevah Philip Morris International in drugi proti Komisiji (T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 in T-272/01, Recueil, str. II-1, točka 122).

16 – Sodba Sodišča prve stopnje z dne 20. februarja 2001 v zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji (T-112/98, Recueil, str. II-729, točka 59).

Skupnosti in pri razlagi katerih mora sodišče Skupnosti ustrezno upoštevati sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice. [17]

37. Sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice, ki jo navaja pritožnica, se nanaša na uporabo anonimnih pričanj v kazenskem postopku, medtem ko gre v tej zadevi za uporabo dokumenta, katerega avtor ni znan, v postopku naložitve globe na podlagi konkurenčnega prava.

38. Družba Mannesmann napačno enači dokaz z zaslišanjem in listinski dokaz. Iz nobene sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice, ki jih navaja pritožnica, [18] ne izhaja, da se lahko dokumenti uporabijo le, če je njihov avtor znan ter ga lahko nasprotna stranka in pristojno sodišče zaslišita.

39. Po mnenju Komisije je podlaga te sodne prakse načelo, da je treba vse dokaze predložiti na javni obravnavi za kontradiktorno razpravo. [19]

40. Opozarja, da v upravnem postopku preiskave nima pooblastila, da bi osebe prisilila, naj nastopijo kot priče. Zato odločbe v konkurenčnih zadevah temeljijo predvsem na listinskih dokazih. Glede na te posebne značilnosti postopka Komisija izpolnjuje zgoraj navedeno načelo, tako da omogoči dostop do vseh dokazov, da bi se zadevna družba lahko seznanila z njimi in odzvala nanje, ali pisno ali ustno. To je kontradiktorna razprava, ki jo mora Komisija omogočiti pri uporabi navedenega načela v upravnem postopku.

41. Komisija poleg tega izpodbija trditev družbe Mannesmann, da bil dokument, z naslovom „Delitveni ključ“, najpomembnejši pri izvedbi dokazov.

42. Sodišče prve stopnje je to trditev že zavrnilo v točkah 81 in 82 izpodbijane sodbe. V točki 87 je nadalje izdelalo to stališče in ugotovilo, da ker dokument „Delitveni ključ“

17 – Sodba z dne 15. oktobra 2002 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točki 273 in 274).

18 – Komisija se tu sklicuje na v opombi 8 navedeno sodbo Kostovski proti Nizozemski, točka 41; v opombi 9 navedeno sodbo Van Mechelen proti Nizozemski, točka 51; v opombi 10 navedeno sodbo Windisch proti Avstriji, točka 26, ter sodbi z dne 26. aprila 1991 v zadevi Äsch proti Avstriji (série A št. 203, točka 27) in z dne 15. junija 2002 v zadevi Lüdi proti Švici (série A št. 238, točka 47).

19 – To podlago je mogoče najti v vseh navedenih točkah sodne prakse, navedene v prejšnji opombi.

vsebuje posebne informacije, ki so enake tistim iz drugih dokumentov, še posebej tistim iz izjav g. Verluca, se ti dokazni elementi lahko medsebojno utrjujejo. [20]

4. Presoja

43. Ali je treba splošno načelo prava Skupnosti, po katerem ima vsakdo pravico do poštenega sojenja, za uporabo konkurenčnega prava Skupnosti razlagati tako, da dokumenti, ki vsebujejo informacije v breme zadevnih družb, niso dopustni kot dokazno sredstvo, če mora identiteta njihovih avtorjev in oseb, ki so jih poslale Komisiji, ostati zaupna.

44. Tako je v bistvu pravno vprašanje, ki ga pritožnica odpira s prvim pritožbenim razlogom in v zvezi s katerim meni, da Sodišče prve stopnje nanj ni odgovorilo pravilno.

45. Sodišče je v ustaljeni sodni praksi načelo, po katerem ima vsakdo pravico do poštnega sojenja, priznalo kot splošno načelo prava Skupnosti, pri čemer se navadno sklicuje na skupne ustavne tradicije držav članic in na EKČP. [21]

46. Glede na zadnji del stavka ne pripisujem velikega pomena dejstvu, da se pritožnica med postopkom na prvi stopnji ni izrecno sklicevala na člen 6 EKČP.

47. Kot je Sodišče vedno poudarjalo, pravno načelo pravice do poštenega sojenja kot splošno načelo prava Skupnosti izhaja iz temeljnih pravic, ki temeljijo tudi na EKČP in zlasti na njenem členu 6.

48. Zato je mogoče priznati, da če se pred sodiščem Skupnosti sklicuje na pravno načelo pravice do poštenega sojenja – kot je to storila pritožnica na prvi stopnji [22] –, se implicitno sklicuje tudi na člen 6 EKČP.

20 – Točka 87 izpodbijane sodbe se glasi: „Če so v dokumentu Delitveni ključ navedene posebne informacije, ki so enake tistim iz drugih dokumentov, še posebej tistim iz izjav g. Verluca, je treba šteti, da se ti dokazni elementi lahko medsebojno utrjujejo."

21 – Za novejšo potrditev te sodne prakse glej sodbo z dne 2. maja 2006 v zadevi Eurofood IFSC (C-341/04, ZOdl., str. I-3813, točka 65).

22 – Glej natančneje točko 77 izpodbijane sodbe.

49. Menim torej, da je ta pritožbeni razlog dopusten.

50. Pravno načelo pravice do poštnega sojenja se je s časom neprenehoma pojasnjevalo in konkretiziralo v okviru upravnega postopka preiskave, ki ga v zvezi s kršitvami členov 81 ES in 82 ES izvaja Komisija. Je rezultat vzajemnega delovanja sodišča Skupnosti, Komisije pri izvajanju njene upravne prakse in zakonodajalca Skupnosti, ki je v ustreznih postopkovnih določbah uzakonil razvoj upravne in sodne prakse. [23]

51. Za družbe, zoper katere se izvaja preiskava, načelo pravice do poštenega sojenja vključuje vsaj te pravice:

– jamstvo, da bodo očitki, na katere morajo zadevne družbe imeti možnost odgovoriti, tem sporočeni vnaprej; [24]

– pravico do vpogleda v spis: Komisija mora razkriti dokaze, ki jih vsebujejo dokumenti, na katere opre svoje trditve, razen če ti dokazi vsebujejo poslovne skrivnosti in druge zaupne informacije, ki se jih ne sme razkriti; [25]

– pravico do pisnega odziva na očitke; [26]

– pravico do izjave; zadevne družbe lahko na obravnavi ustno predstavijo svoje stališče do očitkov, naslovljenih nanje. [27]

52. Za izvedbo dokazov v konkurenčnih zadevah so značilne posebne težave, ki jih je

23 – To jasno izhaja iz Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL 2003, L 1, str. 1) in Uredbe Komisije št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 in 82 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL L 123, str. 18).

24 – Zahteve, ki jih mora izpolnjevati obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, so bile pojasnjene zelo zgodaj v podrobni sodni praksi. Glej med drugim sodbe z dne 15. julija 1970 v zadevi ACF Chemiefarma proti Komisiji, imenovana „Quinine“ (41/69, Recueil, str. 661, točke od 90 do 96); z dne 14. julija 1972 v zadevi ICI proti Komisiji, imenovana „Colorants“ (48/69, Recueil, str. 619, točke od 21 do 25) in z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji (od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točke od 12 do 17). Te zahteve so zdaj navedene v členu 27(1) Uredbe št. 1/2003 in členu 11(2) Uredbe št. 773/2004.

25 – Sodišče je to pravico načeloma priznalo v sodbi z dne 13. februarja 1979 v zadevi Hoffmann-La Roche proti Komisiji (85/76, Recueil, str. 461, točka 11); v opombi 24 navedeni sodbi Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točke od 24 do 30, ter sodbah z dne 25. oktobra 1983 v zadevi AEG proti Komisiji (107/82, Recueil, str. 3151, točke od 21 do 30) in z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg-Portland in drugi proti Komisiji (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-135, točka 68). Pravica do vpogleda v spis je zdaj potrjena v členu 27(2) Uredbe št. 1/2003 in členu 15 Uredbe št. 773/2004.

26 – Ta pravica je zdaj uzakonjena v členu 10 Uredbe št. 773/2004.

27 – Ta pravica je zdaj uzakonjena v členu 12 Uredbe št. 773/2004.

Sodišče pred kratkim znova povzelo v sodbi Aalborg Portland in drugi proti Komisiji [28]:

– dejavnosti, povezane s protikonkurenčnimi ravnanji in sporazumi, običajno potekajo na skrivaj, sestanki potekajo tajno, najpogosteje v tretji državi, zato je dokumentacija, povezana s tem, skrčena na minimum;

– tudi redki dokumenti, ki izrecno dokazujejo nezakonito vzpostavitev stika med gospodarskimi subjekti, običajno niso popolni in so razpršeni;

– v večini primerov je treba o obstoju protikonkurenčnega ravnanja ali sporazuma sklepati na podlagi določenega števila dogodkov, ki sovpadajo, in indicev, ki lahko skupaj, če ne obstaja druga dosledna razlaga, pomenijo dokaz kršitve pravil o konkurenci.

53. K tem težavam, ki jih povzroča izvedba dokazov, je treba dodati omejitve, ki veljajo za Komisijo pri uresničevanju njenih preiskovalnih pooblastil. Tu imam med drugim v mislih omejitev pristojnosti *ratione loci*, ki se lahko izvajajo samo na ozemlju Skupnosti, ter omejitve, ki izhajajo iz pravice preiskovancev, da molčijo in ne pričajo proti sebi, kar je tudi imelo vlogo v postopku preiskave, ki je privedel do Odločbe Komisije, na kateri temelji ta zadeva. [29]

54. Posebna omejitev pristojnosti Komisije v okviru preiskave protikonkurenčnih ravnanj je izhajala iz dejstva, da ni imela pooblastila za zaslišanje osebe, da bi pridobila informacije, pomembne za to preiskavo. Od začetka veljavnosti Uredbe št. 1/2003 pa to pooblastilo ima, če zadevne osebe na to pristanejo. [30] Relativna slabost tega pooblastila izhaja iz dejstva, da Komisija oseb ne more pozvati k pričanju, niti jih zaslišati pod prisego, niti jim naložiti glob, če dane informacije niso pravilne ali so zavajajoče.

55. Dokaz z zaslišanjem, ki je tako pomemben v nacionalnih kazenskih postopkih in na katerega se nanaša sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice, ki jo navaja

28 – Navedena v opombi 25, točke od 55 do 57.

29 – Glej v opombi 16 navedeno sodbo Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji.

30 – Člen 19(1) Uredbe št. 1/2003 in člen 3 Uredbe št. 773/2004.

pritožnica, ima torej pri preiskavi v zvezi s protikonkurenčnimi ravnanji in njihovim pregonom lahko samo zelo sekundarno vlogo.

56. Zato bodo morali imeti v preiskavi v zvezi s konkurenčnim pravom Skupnosti in v postopku za zagotovitev upoštevanja tega prava pisni dokumenti osrednjo vlogo pri izvedbi dokazov, ne glede na to, kako težko jih je zbrati v praksi.

57. Izvedba dokazov, ki temelji na pisnih dokumentih, se zaplete še zaradi dejstva, da lahko vsebujejo poslovne skrivnosti ali druge informacije, ki se ne smejo razkriti ali pa se lahko razkrijejo le z velikimi omejitvami. Če so to dokumenti, ki prihajajo od družb, ki so predmet preiskave, je upoštevanje zaupnosti za zaščito zakonitih interesov toženih družb eden od vidikov pravnega načela pravice do poštenega sojenja. Sodišče Skupnosti zagotavlja strogo upoštevanje te zaupnosti. [31]

58. Ne samo družbe, na katere se nanaša preiskava, tudi druge fizične ali pravne osebe, ki jih postopek preiskave zadeva kot oškodovane osebe, pritožnike ali informatorje, imajo lahko očitne gospodarske in pravne interese, ki upravičujejo, da se zagotovi zaupnost informacij, ki so jih priskrbele, in ne razkrije njihova identiteta. Tudi to je Sodišče priznalo v sodni praksi. [32]

59. Glede na, po eni strani, pomen, ki ga lahko imajo listinski dokazi, ki so jih zagotovile tretje osebe, za preiskavo v zvezi s protikonkurenčnimi ravnanji in sporazumi ter za oblikovanje dokaza za obstoj takih ravnanj in sporazumov, ter, po drugi strani, interes, ki ga imajo zadevne tretje osebe, da se ne razkrije njihova identiteta ali informacije, iz katerih bi bilo mogoče razbrati njihovo identiteto, menim, da sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, ki jo navaja pritožnica in se nanaša na dopustnost pričanj anonimnih prič ali dokumentov, v katerih so ta pričanja zapisana, v kazenskih postopkih, ni mogoče uporabiti za izpodbijanje dopustnosti dokumentov kot dokazov, ki so jih predložile tretje osebe, katerih anonimnost je treba zagotoviti.

60. Čeprav zadevne odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice ne zagotavljajo opornih točk za prenos meril, ki so v njih

31 – Glej med drugim sklep Sodišča prve stopnje z dne 19. junija 1996 v združenih zadevah NMH Stahlwerke in drugi proti Komisiji (T-134/94, od T-136/94 do T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 in T-157/94, Recueil, str. II-537).

32 – V opombi 4 navedena sodba Adams proti Komisiji in sodba z dne 6. aprila 1995 v zadevi BPB Industries in British Gypsum proti Komisiji (C-310/93 P, Recueil, str. I-865, točka 26).

navedena za pričevanja anonimnih prič v kazenskih postopkih, [33] na listinske dokaze, ki so navedeni za dokaz obstoja kršitve v upravnem postopku preiskave v zvezi s konkurenčnim pravom Skupnosti in postopku za zagotovitev upoštevanja tega prava, bi taka uporaba po analogiji lahko resno zapletla že tako zahtevno izvedbo dokazov za kršitve tega konkurenčnega prava.

61. V zvezi s tem bi opozoril še, da tudi pri listinskih dokazih, ki ne prihajajo od tretjih oseb, ampak prihajajo od družb, ki se jim očita kršitev, ne bo vedno mogoče ugotoviti avtorja ali avtorjev in natančnega izvora, ker lahko obstajajo očitni razlogi za njihovo zamolčanje.

62. Zgoraj navedeno ne preprečuje možnosti upoštevanja pravnega načela pravice do poštenega sojenja. V ta namen morajo biti izpolnjeni trije pogoji.

63. Prvič, družbe, zoper katere se kot dokazi navajajo dokumenti, katerih viri morajo ostati anonimni, morajo imeti možnost, seznaniti se z njimi ter pisno in ustno izraziti stališče do teh dokumentov in sklicevati se na dokumente ali druge dokaze za njihovo izpodbijanje.

64. Drugič, Komisija med preiskovalnim postopkom in Sodišče prve stopnje pri odločanju na prvi stopnji morata sprejeti kritičen pristop pri presoji dokazne vrednosti takih dokumentov in skrbno preveriti morebitne znake, ki vzbujajo dvom o njihovi zanesljivosti in pristnosti.

65. Tretjič, pri uresničevanju proste izvedbe dokazov, ki jo dopušča sodna praksa, [34] je treba zagotoviti, da kršitve določb Pogodbe ES s področja konkurence ne bodo dokazane izključno ali predvsem z dokumenti, katerih izvor ali avtorji morajo nasprotni stranki ostati neznani.

66. Ob koncu preučitve tega pritožbenega razloga ugotavljam, da je Sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi izpolnilo te tri pogoje.

33 – Ta merila so našteta v točki 32 v opombi 11 navedene sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice Visser proti Nizozemski, v kateri je predhodno sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice povzelo Hoge Raad der Nederlanden.

34 – V zvezi s tem glej sklepne predloge sodnika B. Vesterdorfa, ki je opravljal funkcijo generalnega pravobranilca, k zgoraj v točki 15 navedeni sodbi Rhône-Poulenc proti Komisiji in prav tako zgoraj v točki 15 navedeno sodbo Met-Trans in Sagpol, točka 27.

67. Pritožnica je lahko uveljavljala svoje trditve zoper dokazno vrednost dokumenta, z naslovom „Delitveni ključ“.

68. Sodišče prve stopnje je nato preučilo te trditve in v točki 86 izpodbijane sodbe ugotovilo, da „verodostojnost [dokumenta, z naslovom ‚Delitveni ključ‘,] nujno zmanjšuje dejstvo, da okoliščine, v katerih je bil sestavljen, niso širše znane in da zato trditev Komisije v tem smislu ni mogoče preveriti“.

69. Nazadnje je Sodišče prve stopnje v točki 94 izrecno potrdilo, da je pomen dokumenta, z naslovom „Delitveni ključ“, za presojo dokaza za obstoj sporne kršitve samo postranski: „Iz vsega navedenega izhaja, da je dokument Delitveni ključ ohranil določeno dokazno vrednost kot eden v okviru sklenjenega kroga indicev, ki jih navaja Komisija in podpirajo določene pomembne trditve iz izjav g. Verluca v zvezi z obstojem dogovora o razdelitvi trgov za brezšivne cevi OCTG […]“.

70. Na podlagi tega torej sklepam, da prvi pritožbeni razlog, ki ga navaja pritožnica, ni utemeljen.

B – *Drugi pritožbeni razlog: napačna uporaba člena 81 ES v zvezi s členom 2 Odločbe*

1. Sklepanje Sodišča prve stopnje

71. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na del izpodbijane sodbe, v katerem je Sodišče prve stopnje ugotovilo, da je družba Mannesmann dejansko storila kršitev člena 81(1) ES, na katero se nanaša člen 2 Odločbe.

72. Gre za dolge odlomke (točke od 135 do 206) izpodbijane sodbe, ki jih tu ni mogoče povzeti v celoti.

73. Na kratko, Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da naj bi pritožnica s sklenitvijo pogodbe za dobavo gladkih cevi OCTG z družbo Corus UK Ltd (v nadaljevanju: Corus) kršila prepoved sklepanja – horizontalnih – sporazumov, ki omejujejo konkurenco. Sodišče prve stopnje naj bi to ugotovitev oprlo na dejstvo, da sta približno dve leti prej družbi Vallourec SA (v nadaljevanju: Vallourec) in Dalmine SpA (v nadaljevanju: Dalmine) sklenili podobni pogodbi z družbo Corus. Tri evropske proizvajalke naj bi si tako razdelile dobavo gladkih cevi OCTG družbi Corus. [35]

35 – Točka 188 izpodbijane sodbe.

74. Sodišče prve stopnje je druge znake obstoja omejevalnega sporazuma med temi tremi dobaviteljicami družbe Corus videlo v teh elementih:

– obstoj podobnih indeksnih določil v pogodbah o dobavi, ki so jih sklenile z družbo Corus; [36]

– obstoj listine, z naslovom „Preudarki o pogodbi VAM“, z dne 23. marca 1990, katere vsebina se natanko ujema z vsebino pogodb, ki jih je družba Corus pozneje sklenila s tremi drugimi evropskimi proizvajalkami; [37]

– sestanek leta 1993 med štirimi evropskimi proizvajalkami zaradi uskladitve stališč, zlasti glede na prihodnje zaprtje obrata za vrezovanje navojev družbe Corus; [38]

– posebej dolgo trajanje pogodb o dobavi, sklenjenih med družbo Corus in tremi drugimi evropskimi proizvajalkami. [39]

75. Sodišče prve stopnje je nato ugotovilo, da se Uredba (ES) št. 2790/1999 [40] ne more uporabiti za kršitev, očitano družbi Mannesmann, ker je bila Odločba sprejeta 8. decembra 1999 in se njen člen 2 v primeru družbe Mannesmann nanaša na obdobje od leta 1993 do leta 1997, torej na obdobje, ki se je končalo pred začetkom veljavnosti Uredbe št. 2790/1999, 1. junijem 2000. Tudi če bi na podlagi te uredbe lahko prišla v poštev oprostitev, bi to zahtevalo prošnjo za oprostitev na podlagi člena 4 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [81] in [82] Pogodbe (UL 1962, 13, str. 204). Če take prošnje ni, naj ne bi bilo treba preučiti, ali se člen 81(3) ES uporablja. [41]

2. Očitki pritožnice

76. Pritožnica uveljavlja štiri očitke zoper ugotovitev Sodišča prve stopnje iz točke 206 izpodbijane sodbe, da je Komisija lahko upravičeno menila, da pogodbe o dobavi pomenijo kršitev iz člena 2 Odločbe in torej pravno

36 – Točki 165 in 166 izpodbijane sodbe.
37 – Točki 182 in 183 izpodbijane sodbe.
38 – Točka 187 izpodbijane sodbe.
39 – Točka 164 izpodbijane sodbe.
40 – Uredba Komisije z dne 22. decembra 1999 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj (UL L 336, str. 21).
41 – Točki 172 in 173 izpodbijane sodbe.

zadostno dokazujejo njen obstoj ter da naj bi dodatni dokazi potrjevali trditev Komisije, da so bile te pogodbe sklenjene v okviru širše skupne politike, ki je vplivala na trg standardnih cevi OCTG.

77. Prvič, naj ne bi bilo zadostno dokazano, da je bila vsaka od zadevnih proizvajalk seznanjena s pogodbami o dobavah, ki sta jih z družbo Corus sklenili drugi proizvajalki. Sodišče prve stopnje naj pri presoji zadevnih dokazov ne bi izpolnilo – strogih – zahtev, ki jih mora glede na sodno prakso [42] upoštevati pri ugotavljanju obstoja usklajenega ravnanja.

78. Drugič, Sodišče prve stopnje naj ne bi ravnalo pravilno, ko ni nobenega pomena pripisalo dejstvu, da pogodbe o dobavi družb Vallourec, Dalmine in Mannesmann z družbo Corus niso bile sklenjene sočasno.

79. Tretjič, Sodišče prve stopnje naj bi napačno sklepalo o obstoju horizontalnega sporazuma med zadevnimi dobaviteljicami na podlagi trajanja pogodb in določil o indeksaciji cen, ki so povezana s temi pogodbami.

80. Četrtič, preudarki Sodišča prve stopnje v zvezi z uporabo Uredbe št. 2790/1999 naj ne bi bili pravilni in popolni. Sodišče prve stopnje bi moralo v teh preudarkih upoštevati takrat veljavni uredbi (EGS) št. 1983/83 in št. 1984/83 [43] ter na tej podlagi izključiti uporabo člena 81(1) ES za pogodbo med pritožnico in družbo Corus.

3. Trditve Komisije

81. Komisija trdi, da ta pritožbeni razlog ni upošteven, ker se nanaša na ugotovitve Sodišča prve stopnje v zvezi s horizontalno naravo pogodbe o dobavi. Sodišče prve stopnje v točki 179 izpodbijane sodbe ugotavlja, da je kršitev iz člena 2 Odločbe pravno zadostno dokazana in da ni več nujno treba preveriti sklepanja Komisije v zvezi z usklajenim ravnanjem med štirimi evropskimi proizvajalkami.

42 – Pritožnica se tu sklicuje na sodbi Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi Mayr-Melnhof proti Komisiji (T-347/94, Recueil, str. II-1751, točka 65) in z dne 15. marca 2000 v združenih zadevah Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji (T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točka 4027).

43 – Uredba Komisije (EGS) št. 1983/83 z dne 22. junija 1983 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za skupine sporazumov o izključni distribuciji (UL L 173, str. 1) in Uredba Komisije (EGS) št. 1984/83 z dne 22. junija 1983 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za skupine sporazumov o izključni nabavi (UL L 173, str. 5).

82. Upoštevna bi bila lahko samo dva očitka, in sicer da klavzula o ponovnem pregledu cen, ki jo vsebujejo pogodbe, ne sproža nikakršnega ugovora s konkurenčnega vidika in da je Sodišče prve stopnje zakonitost pogodbe, sklenjene z družbo Corus, lahko presodilo ne samo glede na člen 81(1) ES, ampak tudi glede na člen 81(3) ES ter zlasti glede na uredbi št. 1983/83 in št. 1984/83 o skupinskih izjemah.

83. Komisija glede dopustnosti prvih treh očitkov pritožnice navaja, da so usmerjeni predvsem zoper njeno odločbo in ne zoper presojo Sodišča prve stopnje v zvezi z dokazno vrednostjo dokazov. Kolikor so ti očitki izrecno usmerjeni zoper izpodbijano sodbo, vsebujejo samo izpodbijanje dejanskih ugotovitev Sodišča prve stopnje, ne da bi bilo dokazano, da je Sodišče prve stopnje pri preučitvi dejanskega stanja napačno presodilo dokazno vrednost raznih dokazov.

84. V resnici je to prikrit poskus izsiljenja ponovne preučitve dejanskega stanja, ki ga je presodilo Sodišče prve stopnje. S tem ti očitki presegajo okvir pritožbe, ki je glede na člen 58 Statuta Sodišča omejena na pravna vprašanja.

85. Te trditve naj bi v celoti veljale tudi za zavrnitev trditev, ki jih pritožnica navaja zoper ugotovitve, ki jih je Sodišče prve stopnje izpeljalo iz klavzule o ponovnem pregledu cen v pogodbah.

86. Nazadnje, očitek, da naj bi Sodišče prve stopnje moralo pogodbo o dobavi samodejno izvzeti iz uporabe člena 81(1) ES, se prvič uveljavlja na stopnji pritožbe in torej ni dopusten.

4. Presoja

87. Po mojem mnenju je Komisija pravilno ugotovila, da precejšen del očitkov v podporo temu pritožbenemu razlogu ni upošteven. To so očitki, s katerimi želi pritožnica dokazati, da je Sodišče prve stopnje napačno ugotovilo, da je bila pogodba o dobavi standardnih gladkih cevi OCTG, ki jo je leta 1993 sklenila z družbo Corus, del horizontalnega sporazuma, s katerim naj bi si štiri evropske proizvajalke razdelile britanski trg standardnih cevi OCTG.

88. Edini sklep, ki ga je mogoče izpeljati iz ugotovitve Sodišča prve stopnje iz točke 179 izpodbijane sodbe, v skladu s katero je bila

kršitev iz člena 2 Odločbe pravno zadostno dokazana, tako da „ni več nujno potrebno preveriti sklepanja Komisije v zvezi z usklajenim ravnanjem med štirimi evropskimi proizvajalkami“, je, da je po mnenju Sodišča prve stopnje to sklepanje Komisije kvečjemu postranskega pomena.

89. To je potrjeno s točko 206 izpodbijane sodbe, ki se glasi: „Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da je Komisija v izpodbijani odločbi pravilno ugotovila, da pogodbe o dobavi pomenijo kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe, in da je njen obstoj ugotovila pravno zadostno. *Iz previdnosti* [44] je treba tudi poudariti, da dodatni dokazi Komisije potrjujejo upravičenost njene trditve, da so te pogodbe spadale v širšo skupno evropsko politiko, ki je vplivala na cevi OCTG z navoji standard.“

90. Ugotavljam torej, da se lahko zadevni očitki, in sicer očitka, navedena v točkah 77 in 78 zgoraj, in očitek iz točke 79, kolikor se nanaša na trajanje pogodb o dobavi, ne upoštevajo, ker niso pomembni.

91. Kar zadeva del očitka iz točke 79, ki se nanaša na ugotovitve, ki jih Sodišče prve stopnje v točkah od 165 do 167 izpeljuje iz določil o indeksaciji cen, menim, da ni dopusten.

92. Pritožnica podpira ta očitek z jedrnato trditvijo, da to določilo o indeksaciji cen ne sproža nikakršnega ugovora s konkurenčnega vidika. Zlasti naj ne bi niti Komisija niti Sodišče prve stopnje dokazala, da se je v zvezi s tem zgodila nezakonita izmenjava informacij med strankami.

93. Ker pritožnica tu ne pojasnjuje, ali in kako je Sodišče prve stopnje storilo napake pri presoji dokazov, na katere je oprlo svoje ugotovitve, lahko v tem delu zadevnega očitka vidim samo prikrit poziv k ponovni preučitvi presoje dejstev, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča tak poziv ni dopusten. [45]

94. Menim, da zadnji očitek, naveden v točki 80 zgoraj, prav tako ni dopusten, ker se je uveljavljal prepozno.

44 – Moj poudarek.

45 – Med obsežno sodno prakso, ki se je medtem oblikovala, se sklicujem samo na sodbo z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Salzgitter proti Komisiji (C-182/99 P, Recueil, str. I-10761, točka 43).

95. Menim, da ni mogoče izpodbijati načina, na kateri se Sodišče prve stopnje v točkah 172 in 173 izpodbijane sodbe odziva na trditve, ki jih je pritožnica izpeljala iz Uredbe št. 2790/1999.

96. Po mojem mnenju ni mogoče sprejeti, da bi moralo Sodišče prve stopnje po uradni dolžnosti preveriti, ali sta se uredbi št. 1983/83 in št. 1984/83, ki sta veljali ob sklenitvi pogodb o dobavi, uporabljali za te pogodbe.

97. V obstoječi sodni praksi ne najdem nobenega elementa, ki bi podpiral to trditev, najti pa je mogoče precedenčne primere, ki ji nasprotujejo. [46]

98. Še več, če je pritožnica menila, da bi morale pogodbe o dobavi na podlagi uredb št. 1983/83 in št. 1984/83 spadati med skupinske izjeme, ki jih določata, bi se morala na to trditev sklicevati v upravnem postopku preiskave in postopku na prvi stopnji.

99. Razprava, ki je na obravnavi potekala med pritožnico in Komisijo v zvezi z vprašanjem, ali bi lahko zadevne pogodbe glede na svoj predmet in obseg spadale med zadevne skupinske izjeme, potrjuje samo, da je bila ta trditev navedena pred napačno instanco in v napačnem trenutku.

100. Sklepam torej, da drugi pritožbeni razlog pritožnice v enem delu ni dopusten, v preostalem delu pa ni pomemben.

C – *Tretji pritožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja pri presoji naložene globe*

1. Upoštevni odlomki izpodbijane sodbe

101. Sodišče prve stopnje v točki 295 in naslednjih izpodbijane sodbe podrobno preučuje trditev pritožnice, da je sodelovala pri preiskavi Komisije, ki je vodila do sprejetja Odločbe. Komisija naj bi temu ravnanju pripisala nezadosten pomen:

– v primerjavi z družbo Vallourec, ki se ji je zaradi sodelovanja globa zmanjšala za 40 %;

46 – Sodba z dne 30. marca 2000 v zadevi VBA proti Florimex in drugim (C-265/97 P, Recueil, str. I-2061, točka 114).

– v primerjavi z družbo Dalmine, ki se ji je zaradi sodelovanja globa zmanjšala za 20 %.

Poleg tega naj bi Komisija pritožnici po krivici očitala, da je pri Sodišču prve stopnje vložila tožbo zoper Odločbo Komisije na podlagi člena 11(5) Uredbe št. 17 [47], medtem ko je bila v zvezi z družbo Dalmine, ki je vložila podobno tožbo, veliko prizanesljivejša.

102. Sodišče prve stopnje v točkah od 297 do 301 izpodbijane sodbe primerja sodelovanje družbe Vallourec, zlasti prek g. Verluca, s Komisijo pri njeni preiskavi in sodelovanje družbe Mannesmann, zlasti prek g. Becherja.

103. Sodišče prve stopnje nato v točki 302 ugotavlja, da podatki, ki jih je Komisija prejela od družbe Mannesmann pred obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah, niso primerljivi s tistimi, ki jih je zagotovila družba Vallourec.

47 – V opombi 16 navedena sodba Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji.

104. Sodišče prve stopnje v točkah od 303 do 305 nato primerja sodelovanje družbe Dalmine s Komisijo in sodelovanje družbe Mannesmann ter v točki 306 ugotavlja, da trditve družbe Mannesmann ne upravičujejo zmanjšanja globe na podlagi točke D 2, druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi.

105. Sodišče prve stopnje v točkah od 307 do 309 pojasnjuje, zakaj ni treba zmanjšati globe na podlagi člena 3 Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ (UL 1998, C 9, str. 3).

106. Nazadnje, Sodišče prve stopnje presoja ravnanje družbe Mannesmann kot stranke v postopku v zgoraj navedeni zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji (T-112/98) in v točki 312 opredeljuje kot premalo kooperativno.

2. Očitki pritožnice

107. Pritožnica v podporo temu pritožbenemu razlogu uveljavlja tri očitke, pri čemer se prva nanašata na po njenem mnenju neupravičene razlike pri presoji ravnanja družbe

Vallourec oziroma družbe Dalmine v primerjavi z njenim ravnanjem med upravnim postopkom. Tretji očitek se nanaša na ugotovitve, ki jih Sodišče prve stopnje izpeljuje iz zadeve T-112/98.

108. Pritožnica, ki se sklicuje na načelo enakega obravnavanja pri uporabi glob v postopku s področja konkurence, kot je navedeno v sodni praksi [48], trdi, da je Sodišče prve stopnje podcenilo njeno sodelovanje pri preiskavi Komisije v primerjavi s sodelovanjem družbe Vallourec.

109. Natančneje, Sodišče prve stopnje naj bi ravnalo v nasprotju s pravilom, v skladu s katerim je treba pri uporabi obvestila o ugodni obravnavi upoštevati vsak prispevek, ki pred posredovanjem obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah olajša delo Komisije. [49]

110. Družba Mannesmann je v obravnavanem primeru poslala izjavo g. Becherja, s katero je potrdila sodelovanje pri domnevni kršitvi pravil o konkurenci, preden je Komisija sporočila svoje očitke. Poleg tega iz Odločbe izhaja, da je bila izjava g. Becherja pomemben dokaz za Komisijo.

111. Čeprav so bile izjave g. Verluca morda nekoliko podrobnejše in natančnejše, ta – manjša – razlika ne upravičuje tako bistveno različnega obravnavanja pri uporabi glob, pri katerem je Sodišče prve stopnje menilo, da je 40-odstotno zmanjšanje, odobreno družbi Vallourec, upravičeno, medtem ko družba Mannesmann ni dobila nikakršnega zmanjšanja.

112. Sodišče prve stopnje je ravnanje družbe Mannesmann podcenilo tudi v primerjavi z družbo Dalmine. Ta je izrecno potrdila vsebino obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, medtem ko ga prva dejansko ni izpodbijala. Pritožnica meni, da točka D 2, druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi ne zahteva take izrecne potrditve vsebine obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. Vsekakor meni, da je bila z odobritvijo 20-odstotnega zmanjšanja družbi Dalmine in nobenega njej močno precenjena ta popolnoma formalna razlika med njunima ravnanjema.

113. Družba Mannesmann s tretjim očitkom izpodbija ugotovitve, ki jih je Sodišče prve stopnje izpeljalo iz njene tožbe zoper

48 – Glej med drugim sodbi z dne 13. decembra 2001 v združenih zadevah Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji (T-45/98 in T-47/98, Recueil, str. II-3757, točka 237) in z dne 20. marca 2002 v zadevi ABB Asea Brown Boveri proti Komisiji (T-31/99, Recueil, str. II-1881, točka 240).

49 – Po mnenju pritožnice naj bi Sodišče prve stopnje potrdilo obstoj tega pravila v sodbi z dne 29. aprila 2004 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji (T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 in T-252/01, Recueil, str. II-1181, točka 435).

Odločbo Komisije z dne 15. maja 1998 v zadevi T-112/98. Pri presoji, ali je višina globe, ki ji je bila naložena, razumna, ji ni mogoče očitati, da je v tej zadevi uspešno uporabila svojo pravico do obrambe.

116. Komisija se nato sklicuje na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero Sodišče na stopnji pritožbe zaradi razlogov pravičnosti presoje Sodišča prve stopnje v zvezi z zneskom globe ne more nadomestiti s svojo presojo. [51]

3. Trditve Komisije

117. V bistvu Komisija izpodbija prvi očitek in navaja, da je Sodišče prve stopnje v točkah 299 in 300 skrbno preučilo razlike med sodelovanjem družbe Vallourec s Komisijo prek g. Verluca in sodelovanjem družbe Mannesmann s Komisijo prek g. Becherja. Pritožnica poleg tega ni dokazala, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ko je preverilo, kako je Komisija uporabila diskrecijsko pravico, ki jo ima pri določitvi globe.

114. Komisija meni, da trije očitki, ki se uveljavljajo v podporo tretjemu pritožbenemu razlogu, niso dopustni, ker sta odgovor na vprašanje, ali je družba prispevala k ugotovitvi kršitve pravil o konkurenci, in ocena pomena tega prispevka v primerjavi s prispevkom drugih družb dejanske narave in vključujeta oceno dejanskega stanja. [50] Za to je pristojno samo Sodišče prve stopnje in ne Sodišče na stopnji pritožbe.

118. Drugi očitek očitno prav tako ni utemeljen, ker temelji na napačni razlagi točke D 2, druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi. Na podlagi te določbe se lahko družbi odobri od 10- do 50-odstotno zmanjšanje globe, če po prejemu obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah Komisijo obvesti, da ne izpodbija dejanskega stanja, na katero Komisija opira svoje obtožbe.

115. Pritožnica poleg tega ni trdila, da je Sodišče prve stopnje storilo vsebinske napake pri presoji dejanskega stanja ali dokazov.

50 – Sklep z dne 17. septembra 1996 v zadevi San Marco proti Komisiji (C-19/95 P, Recueil, str. I-4435, točka 39).

51 – Glej med drugim sodbo z dne 18. septembra 2003 v zadevi Volkswagen proti Komisiji (C-338/00 P, Recueil, str. I-9189, točka 151).

119. Ker konkurenčno pravo Skupnosti predvideva različne pravne posledice glede na to, ali so upoštevna dejstva izrecno priznana ali ne [52], v obravnavani zadevi ni bilo različnega obravnavanja, ki bi ga Sodišče prve stopnje moralo popraviti.

120. Komisija v zvezi s tretjim očitkom navaja, da ni pomemben, ker se nanaša na podredno obrazložitev sodbe Sodišča prve stopnje, in da torej ni dopusten.

121. Poleg tega sta navedba in presoja dejanskega stanja iz točk 311 in 312 izpodbijane sodbe pravilni, Sodišče prve stopnje pa je lahko na podlagi tega sklepalo, da družba Mannesmann ni učinkovito sodelovala v upravnem postopku.

4. Presoja

122. Očitke in trditve sem zgoraj povzel razmeroma podrobno, da bi tako pokazal dejansko naravo trditev, ki so si jih izmenjale stranke.

123. Dejanska narava teh trditev izhaja iz dejstva, da tudi presoja zadevnih delov Odločbe, ki se nanašajo na izračun in zmanjšanje globe, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje, vključuje predvsem presojo dejanskega stanja in okoliščin, ki se na stopnji pritožbe ne obravnavajo ponovno.

124. Zato so trditve, ki jih Komisija navaja zoper dopustnost vseh treh očitkov, na prvi pogled prepričljive.

125. Samo če in kolikor bi bilo na prvi pogled verjetno, da je Sodišče prve stopnje storilo očitne napake pri presoji ter, na primer, po krivici ne bi upoštevalo dejanskega stanja in okoliščin, ki bi, če bi se upoštevali, morali privesti do drugačne končne presoje, bi se to lahko popravilo na stopnji pritožbe. [53]

126. Sodišče prve stopnje ni torej niti ob presojanju očitka na prvi stopnji, v skladu s katerim naj bi Komisija pri uporabi obvestila o ugodni obravnavi družbo Mannesmann obravnavala drugače kot družbo Vallourec,

52 – Glej sodbo z dne 16. novembra 2000 v zadevi SCA Holding proti Komisiji (C-297/98 P, Recueil, str. I-10101, točka 39) in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji (T-224/00, Recueil, str. II-2597, točka 227).

53 – Glej med drugim sodbi z dne 11. februarja 1999 v zadevi Antillean Rice Mills in drugi proti Komisiji (C-390/95 P, Recueil, str. I-769, točka 29) ter z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji (C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točka 49).

niti ob primerjavi odziva družbe Mannesmann na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in odziva družbe Dalmine zanemarilo dejanskih elementov, na podlagi katerih bi bilo mogoče trditi, da je bilo pri izračunu naloženih glob kršeno načelo enakega obravnavanja.

127. Sodišče prve stopnje pri primerjavi družb Mannesmann in Vallourec v točkah od 299 do 301 prepričljivo pojasnjuje, zakaj je bilo sodelovanje družbe Vallourec prek g. Verluca kakovostno in kvantitativno popolnoma drugačno od sodelovanja družbe Mannesmann prek g. Becherja.

128. Sodišče prve stopnje pri primerjavi družb Mannesmann in Dalmine ob upoštevanju besedila točke D 2, druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi izpeljuje pravilno posledico iz dejstva, da družba Mannesmann v nasprotju z družbo Dalmine Komisije ni izrecno obvestila, da ne izpodbija dejanskega stanja, ki je bilo podlaga za obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Glede na različne pravne posledice, povezane z različnima odzivoma teh dveh družb [54], razlika v višini glob torej ne pomeni pravno upoštevnega različnega obravnavanja.

54 – Glej točko 119 zgoraj in opombo 52.

129. Ker je tretji očitek usmerjen zoper podredno obrazložitev sodbe Sodišča prve stopnje, menim, da ni pomemben in tako preprosto ni dopusten.

130. Zaradi izčrpnosti naj dodam, da je Sodišče prve stopnje lahko razsodilo, da ravnanja, ki je privedlo do tega, da družba Mannesmann ni nikoli sporočila podatkov, ki bi jih morala, če ne upoštevamo tožbe, ki jo je vložila zoper zadevno odločbo in je privedla do zgoraj navedene sodbe Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, ni mogoče šteti za kooperativen odnos.

131. Glede na to torej sklepam, da tretji pritožbeni razlog ni dopusten v vseh svojih delih.

VI – Stroški

132. Ker pritožnica ni uspela z nobenim od pritožbenih razlogov in ker je Komisija predlagala, naj se ji naloži plačilo stroškov, se v skladu s členom 69(2) Poslovnika tudi moj predlog glasi v tem smislu.

VII – Predlog

133. Glede na zgoraj navedeno Sodišču predlagam, naj:

1. v celoti zavrne pritožbo družbe Salzgitter Mannesmannröhren-Werke GmbH (nekdanja Mannesmannröhren-Werke AG);

2. pritožnici naloži plačilo stroškov.